

בנות וגברים

אני מקנא בחברי הסינאט ובית-הגבירים של ארצות-הברית. הנה קם ויליאם פולברייט, ראש ועדת-החקון של הסינאט, וטוען שהנשיא ג'ונסון שיקר להם.

מסתבר כי בשעתו מסר הנשיא לבתי-המחקקים של ארצו מידע כוזב על תקרית צבאית, שאירעה במפרץ טונקין. הנשיא הודיע כי יחידות של צי ויאטנאם הצפונית תקפו במזיד, בים הפתוח, אוניות-מלחמה של ארצות-הברית.

בעיקבות תוקפנות זדונית זו השיג הנשיא מבית-המחקקים יד חופשית, לאחוז בכל האמצעים הצבאיים הנראים לו נגד הקומוניסטים בדרום-מזרח אסיה. על סמך הרשאה כוללת זו פתח ג'ונסון בהפצצה השיטתית של ויאטנאם הצפונית.

כך נפתחה ה"הפלומה" המפרידת, שמהפכה את סיכסוך ויאטי-נאם למלחמה כממדים גדולים, בה נהרגו עד כה קרוב למיליון חיילים, ומי יודע כמה מיליונים אזרחיים, נשים וילדים.

ההפצצות נכשלו, כידוע, לחלוטין. ג'ונסון עצמו נאלץ להפסיקן, אחרי שנתברר לכל שהן לא הכניעו את ויאטנאם הצפונית, אלא להיפך.

עתה בא פולברייט וקובע כי הייחוס הרשאה הרתיחה-אסון, שגרמה לי נחשוני דם ודמעות, נתקבלה בי עיקבות שקר זדוני של הנשיא וממשלתו.

★ ★ ★

אני מקנא באמריקאים אלה. קינאה כנה, מעומק הלב.

כי אצונו — הלוואי והיה צורך לשיקר לבנסת!

אצלנו, אם ראש-הממשלה רוצה להפציץ ארץ אויבת — אין לה שום צורך למסור לבנסת מידע מפוברק.

כי אין לה שום צורך לשאול את פי הבנסת, ולקבל את אישורה.

מי בכלל שואל את הבנסת, נבחרת-העם? ומי שואל את העם עצמו?

הצורך לשקר לסינאט האמריקאי נובע מן ההכרח לקבל את אישורו לצעדים גורליים, הקובעים את גורל האומה.

אצלנו אין כל הכרח בזה.

בוודאי אין לקנא במדינה שנפל בחלקה ממשלה שקרנית. אך עצם העובדה שממשלה תה נוקטת בשיטות של תחבולה והונאה, מוכיחה לפחות ששורת בה דמוקרטיה כלשהי.

ובכן אין אנחנו, הישראלים, יכולים אלא לקנא.

★ ★ ★

לפי כמה שבועות הוחלט אצלנו לפתוח בהפצצה שיטתית של מצרים, לעומק.

הוחלט, מי החליט? אין לדעת.

ראש-הממשלה לבדה? ראש-הממשלה יחד עם כמה שרים מרכזיים? כל הממשלה, או חלק ממנה? זרח ורחהפטיג ואלימלך רימלט?

עם או בלי צמרת צה"ל? ברור כי זוהי אחת ההחלטות הגורליות ביותר בימינו. היא תשפיע על חי כולנו. יכולות להיות לה תוצאות מרחיקות-לכת ביותר, לטובה או לרעה.

מי קיבל אותה? ועל סמך מה? ברור מי לא קיבל אותה:

הבנסת.

הדבר לא הובא בפני הבנסת, הבנסת לא שמעה את הנימוקים הענייניים בעד ההחלטה, ובתדאי לא את הנימוקים נגדה.

הדבר לא הובא בפני הבנסת, הבנסת לא שמעה את הנימוקים הענייניים בעד ההחלטה, ובתדאי לא את הנימוקים נגדה.

לטה, ובתדאי לא את הנימוקים נגדה.

לגבי עניין גורלי זה, הכנסת כאילו לא היתה קיימת.

★ ★ ★

אפשר לטעון, כמובן, שהדבר לא הורכב בא בפני הבנסת כולה, אך הובא לפני או אחרי מעשה — בפני ועדת-החקון והביטחון של הבנסת.

אפשר גם לטעון שזה בסדר גמור מבחינה פורמאלית, כאשר הבנסת העבירה מומן את כל סמכויותיה בעניין הגורלי ביותר לחיי עמנו לטיפולו הבלעדי של ועדה זו.

זה נכון — מבחינה פורמלית. מבחינה מעשית זוהי בדיחה.

כי בועדה זו אין אופוזיציה. היא העתק נאמן ומדויק של הרכב הממשלה. יושבים

וכל התהליך הדמוקרטי, לגבי הנושא הגורלי ביותר של חיינו, נתרוקן מתוכנו.

★ ★ ★

אלו היה קיים תהליך של דיון דמוקרטי — תוך דיוודברים בין היתר ממשלה והאופוזיציה — בוודאי היה נשקל כל העניין מראש ביתר כובד-ראש.

האופוזיציה בכנסת (ואיננו מתכוון לאור תם שרק במיקרה אינם נמצאים בממשלה, כמו אגודת-ישראל והמרכז החופשי) בוודאי היתה משמיעה את הטענות נגד ההצעה. היא היתה טוענת, בין השאר, כי:

אכסורר הוא להאמין שביאמצעות הפצצות אפשר להפיל

פצצה ישראלית לעומק: אין צורך לשקר

את עבד-אל-נאצר, אפילו היתה הפלה זו רצונית.

אין בהיסטוריה אף דוגמה אחת לשבירת המוראל של אומה באמצעות הפצצות. כל הדוגמות מוכיחות את ההיפך. הפצצה מן האחר מנבשת עם, מלכות אותו סביב הנהגה, משתיקה את האופוזיציה.

כך קרה בבריטניה בימי הבליק, בגרמניה הנאצית בעת ההפצצות העזמות שלאחר-מכן, ולאחרונה בחיאט-נאם הצפונית.

לדברי כל הכתבים הזרים, זה קורה עתה במצרים. מעמרו של עבד-אל-נאצר התחוק.

חילי-האוויר שלנו אינו מסיוג לגרוב למצרים נוקים כממדים רציניים, וההפצצות תישארנה בי גדר דקירות-לחט.

לא בנינו חיל-מפציצים איסטרטגי. מתוך שיקולים נכונים בהחלט, התרכזנו בבניית חיל טאקטי, זה שניצב ב-5 ביוני כושרי ההפצצה שלו מוגבל מאוד, ואילו מצרים היא מדינה גדולה ותת-מפותחת, היכולה לספוג פצצות לרוב. אפשר לפגוע בה פגעי עה של ממש רק בפצצות-אטום.

חילי-האוויר המשוכלל ביותר אינו יכול להימנע ממעויות, מן הסוג שאירע בשבוע שעבר במיפי-עדי-הפלדה.

גם כאשר מחליטים לפגוע במטרות צבאיות מובהקות בלבד, מוכרחים לקרות מיש-

בה עסקני השורה השנייה של אותן המפי-לגות, אשר עסקניהן מהשורה הראשונה יושבים בממשלה.

לומר: מרדכי בני-פורת נדרש לבקש על מעשיו משה דיין. דיב מילמן צריך למתוח ביקורת על מעשיו מנחם בגין. וכו' וכו'.

הממשלה חופשית, איפוא, להחליט כאחת נפשה. להלכה, בתדאי מתקבלות ההחלטות עליידי כל חבריה. ויכול משהו לומר: זה טוב, הם יודעים, אפשר לסמוך עליהם.

אולם 24 יהודים טובים אלה אינם שליחי אלותים עלי אדמות. רובם יהודים ממוצעים מאוד, בינוניים מאוד, שעלו ככולם העסי קנות המפלגתית כימעט באקראי. אך מיקרה הוא שיושב בממשלה יוסף בורג, ולא מיכאל אל חזני. חיים לנדאו, ולא יוחנן באדר. שלמה הלל, ולא אליהו ששון. שמעון פרס, ולא גד יעקובי.

עלייתם לתפקיד זה לא הפכה אותם להתגלמות האדם העדין, נוסח ניצשה.

מובן שהחלטה האמיתית מתקבלת בחעי-דת-השרים-לענייני-ביטחון. וגם זו רק מט-ביעה את החותמת שלה על החלטה שכבר נתקבלה, קודם לכן, עליידי קומץ אישים.

שלושה, ארבעה, אולי שישה.

גים המלחים בהרג המוני. לכך עלולות לה-יות תוצאות חמורות לא רק כלפי תודעת העולם הערבי, אלא גם לגבי מערכת יחסי ישראל בעולם, שהיא חיונית גם מבחינה ביטחונית.

ישנה תמיד פכנה כי ההפלי מה תישמט מן הידיום, תביא לי התערבות צבאית סובייטית ויהי הגברת החימוש הסובייטי ו/או למעשי-יואוש מצד חילי-האוויר הי מצרי.

★ ★ ★

נגד כל אלה היו מצדדי ההפצצה טוענים, מן הסתם, כי היא דרושה כדי לערער את מוראל הצבא המצרי ולשכנע אותו שאינו מסוגל לצאת למלחמה. זוהי טענה נכבדה — אך לעניות-דעתי היא מכוססת על הנחה מוטעית.

אחרי יוני 1967, אין שום מצרי אחראי מעלה על דעתו שיש בכוח הצבא המצרי המשוקם להילחם בישראל — לא היום, לא מחר, לא מחרתיים.

ויכוח זה לא יוכרע, כמובן, על-גבי הי-גייר. נסתפק כאן בקביעה שיש נימוקים חזקים מאוד גם בעד וגם נגד ההפצצה.

אולם שום ויכוח אמיתי, במיפי גרת דמוקרטיה, שבה יכלו להתי-מודד הדעות בעד ונגד, לא נערך כלל.

לא שיקרו לבנסת. לא הטעו אותה. פשוט לא שאלו אותה — לא לפני התחלת הפצצות ולא לאחר-מכן.

★ ★ ★

אני חושש מאוד שעתה עומדת לי-התקבל — ואולי כבר נתקבלה — החלטה גורלית אחרת, חשובה עוד יותר.

אישם במערך מתגבשת תוכי נית להעביר בכוח מאות אלפי פליטים מרצועת-עזה לגדה המעי-רבית, כאיצטלה ה"מתקרמת" של שיקום הפליטים.

את הפליטים רוצים לשכן בתחום-מושב סביב שכם, ולהעסיקם בבניית שיכונים לי-יהודים באזור ירושלים.

ואילו בין בית-לחם ורמאלה, סביב ירושלים, רוצים לשכן רבי-בות עולים יהודיים.

בעיני כל ערבי, ובעיני העולם, תיראה תוכנית זו כסיפוח סופי של רצועת-עזה, חיסול כל תקוה ערבית למעמד כלשהו בי-ירושלים, ויציאת מתנה-יריכוז ערבי בשכם. דוגמת ריכוזי האינדיאנים בארצות-הברית.

במילים אחרות: תהיה זאת הכי רזת מנחמה טוטאלית על העם הפלסטיני, חיסול סופי ומוחלט של כל סיכוי לשלום.

זוהי החלטה כבוד-מישקל. היא עלולה לגרום בכייה לדורות.

מי מקבל אותה?

הדיקטטורית הגדולה? קבוצה של אנשי צמרת המערך?

אין לדעת. רק דבר אחד בטוח:

היא לא תתקבל בכנסת, אחרי ויכוח שבו יכיעו חברי-הכנסת את דעתם על פי הכרתם העצמאית, ויצביעו על פי מצפונם הריבוני בהצבעה השאית.

קרוב לתדאי שהדבר לא יובא לבנסת בכלל.

לא, אין צורך לשקר לה. כי אין צורך לשאול אותה.